

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/125/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7813207620
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Duditš
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7813207620.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Duditša a sudkýň JUDr. Evy Feťkovej a Mgr. Angeliky Sopoligovej v spore žalobkyne X. I., nar. X.X.XXXX, bytom C., V. XX, zastúpená JUDr. Františkom Hadušovským, advokátom so sídlom Rožňava, Akademika Hronca 3 proti žalovanému E. A., nar. XX.X.XXXX, bytom C., Q. XX, zastúpenému JUDr. Ladislavom Csákóm, advokátom so sídlom Rožňava, Hviezdoslavova 4, o zaplatenie 5.000,00 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo 16.9.2015 č.k. 9C/283/2013-73 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 5.000,00 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaného zaviazal uhradiť žalobkyni trovy konania v sume 1.325,80 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil tým, že dňa 26.7.2012 žalobkyňa žalovanému odovzdala sumu 5.000,00 eur ako preddavok na kúpnu cenu za nehnuteľnosť v obci W.. Zároveň žalobkyňa a žalovaný podpísali zmluvu o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy. Žalobkyňa zmluvu uzavrela ako budúca kupujúca a žalovaný zmluvu podpísal namiesto predávajúcej X. A., svojej matky. Súd prvej inštancie vyhodnotil, že z obsahu zmluvy nevyplýva, na základe čoho žalovaný ako syn predávajúcej zmluvu podpísal, nie je z nej zrejmé, že by ho predávajúca splnomocnila na konanie v jej mene na uzavretie zmluvy o budúcej zmluve. Predmetom zmluvy o budúcej kúpnej zmluve bolo dojednanie o podmienkach uzavretia kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti. V zmysle § 50a ods. 1 Občianskeho zákonníka sa takáto zmluva musí vyhotoviť v písomnej forme. Vzhľadom na to aj plnomocenstvo udelené predávajúcou, teda vlastníčkou nehnuteľnosti svojmu synovi - žalovanému malo mať písomnú formu s predpísanými náležitosťami, mal z neho vyplývať rozsah splnomocnenia a malo byť vlastnoručne podpísané splnomocniteľom. Z obsahu zmluvy o budúcej zmluve malo vyplývať, že žalovaný koná ako zástupca predávajúcej na základe plnomocenstva. Toto však zo zmluvy o budúcej kúpnej zmluve nevyplýva, preto je táto zmluva absolútne neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pretože odporuje zákonu pre nedodržanie písomnej formy plnomocenstva potrebného na vykonanie právneho úkonu v písomnej forme. Splnomocnenie, ktoré žalovaný predložil na opakovanú výzvu súdu na pojednávaní dňa 16.9.2015 je vyhotovené technickými prostriedkami na počítači a podpis splnomocniteľa je prefotený. Žalovaný nepredložil prvopis splnomocnenia, na ktorom by sa nachádzal originálny podpis s tvrdením, že originál stratil. Predloženie splnomocnenia, na ktorom je podpis splnomocniteľa prefotený z inej listiny súd nepovažoval za preukázanie existencie splnomocnenia ku dňu uzavretia zmluvy o budúcej zmluve zo dňa 26.7.2012, pretože ho žalovaný nepredložil pri uzatváraní zmluvy o budúcej zmluve, čo potvrdili

žalovaný aj svedkyňa F. Q. a existencia splnomocnenia nevyplýva ani z obsahu zmluvy o budúcej zmluve. Žalovaný listinu predložil až na pojednávaní dňa 16.9.2015 s tvrdením, že originál stratil, pričom v prvom vyjadrení k žalobe neuviedol, že splnomocnenie existovalo, poukázal iba na to, že pri uzatváraní zmluvy o budúcej kúpnej zmluve a preberaní sumy 5.000,00 eur od žalobkyne konal za svoju matku, čo vyplýva zo zmluvy. V priebehu konania žalovaný tvrdil, že vzťah medzi ním a jeho matkou v súvislosti s prevodom nehnuteľnosti je potrebné posudzovať podľa § 724 Občianskeho zákonníka (OZ), teda ako príkaznú zmluvu, pri ktorej sa nevyžaduje písomná forma. Súd prvej inštancie poukázal na pojmové znaky príkaznej zmluvy, ktorá smeruje k obstaraniu záležitostí pre príkazcu a príkazník nekoná za seba, ale ani na svoj účet. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s tvrdením žalovaného o tom, že medzi ním a jeho matkou bola uzavretá príkazná zmluva. Žalovaný netvrdil, že by medzi ním a nebohú matkou bola dohodnutá odmena za vykonanie činnosti súvisiacich s úkonmi pri uzatváraní zmluvy o budúcej kúpnej zmluve a samotnej kúpnej zmluvy. Obsah prípadnej príkaznej zmluvy nie je možné preukázať, pretože matka žalovaného už nežije a podľa tvrdenia žalovaného malo ísť o ústne dohodnutú zmluvu. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že na platné uzavretie zmluvy o budúcej kúpnej zmluve mal mať žalovaný písomné splnomocnenie od vlastníčky nehnuteľnosti a aj z obsahu zmluvy malo vyplývať, že právny úkon robí ako splnomocnený zástupca. Pri uzatváraní zmluvy dňa 26.7.2012 konal žalovaný bez písomného splnomocnenia, preto bola zmluva posúdená ako neplatný právny úkon. S poukazom na ust. § 451 ods. 1, 2 OZ a § 457 OZ súd prvej inštancie skonštatoval, že žalovaný prevzal sumu 5.000,00 eur ako preddavok na kúpnu cenu nehnuteľnosti na základe neplatnej zmluvy, získal tak bezdôvodné obohatenie, ktoré je povinný vydať žalobkyni. Žalovaný namietal nedostatočný okruh účastníkov konania na strane žalobcov, pretože suma 5.000,00 eur pochádzala zo stavebného medziúveru, ktorý žalobkyňa čerpala ako stavebný sporiteľ. Zo zmluvy o čerpaní medziúveru vyplýva, že žalobkyňa ako dlžník a jej druh ako spoludlžník sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť čerpaný úver v stavebnej sporiteľni. Žalovanému však sumu 5.000,00 eur poskytla žalobkyňa na základe zmluvy o budúcej zmluve, preto je daná jej aktívna legitímácia v súdnom konaní proti žalovanému. Druh žalovanej nebol účastníkom zmluvy, na základe ktorej bola poskytnutá suma 5.000,00 eur žalovanému. Preto súd prvej inštancie žalobe vyhovel a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Žalovaného zaviazal na náhradu trov, ktoré pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku v sume 300,00 eur a trov právneho zastúpenia vo výške vyčíslenej v odôvodnení rozsudku, v celkovej sume 1.025,80 eur.

3. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalovaný. Namietá, že sú dané odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p., pretože súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhuje, aby odvolací súd zmenil rozsudok tak, že žalobu zamietne a prizná mu náhradu trov konania, alternatívne navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Odvolateľ namietá, že súd prvej inštancie sa mylí v otázke, že žalovaný nebol oprávnený konať za svoju matku v čase uzavretia zmluvy o budúcej kúpnej zmluve. Je síce pravdou, že svedkyňa F.. Q. si nepamätala presne a nevedela sa jednoznačne vyjadriť k tomu, či sa preukázal splnomocnením od svojej matky, ale už samotná skutočnosť, že z obsahu zmluvy vyplýva, že jeho matka je vlastníčkou spornej nehnuteľnosti a žalovaný podpisuje za ňu zjavne odôvodňuje záver o tom, že bol takto oprávnený konať. Navyše žalobkyňa túto skutočnosť nikdy nenamietala. Žalobkyňa v žalobe netvrdí, že sa žalovaný nepreukázal písomným splnomocnením a prvýkrát to začala namietat až vo vyjadrení k veci samej. Žalobou sa domáhala vrátenia kúpnej ceny, nie vydania bezdôvodného obohatenia. Odvolateľ si preto myslí, že aj z tejto skutočnosti vyplýva, že žalobkyňa vedela o tom, že bol splnomocnený konať za svoju matku a následne až v priebehu konania účelovo zmenila rétoriku a začala namietat absenciu mandátu konať za matku. Odvolateľ ďalej namietá, že napadnutý rozsudok nespĺňa požiadavku riadneho a presvedčivého odôvodnenia, čo do právnej kvalifikácie prípadu. Súd sa nestotožnil s jeho názorom, že právny vzťah medzi žalovaným a jeho neb. matkou je potrebné kvalifikovať ako príkaznú zmluvu. Súd hoci tento názor neakceptoval, náležite neodôvodnil prečo. V tejto súvislosti poukazuje na ust. § 32 ods. 1 a 2 OZ a uvádza, že zo samotnej zmluvy o budúcej zmluve jasne vyplýva, že konal nie vlastným menom, ale že konal za svoju matku a zmluvu podpisoval za ňu. Žalobkyňa spochybňuje platnosť uzavretej zmluvy o budúcej zmluve tvrdiac, že táto nebola podpísaná oprávnenou osobou. Odvolateľ zvyrazňuje, že medzi účastníkmi konania nie je sporné, že samotná zmluva o budúcej zmluve bola uzavretá v zákonom predpísanej forme, teda vo forme písomnej. Protistrana však namietá rozpor s ust. § 31 ods. 4 OZ. Odvolateľ nespochybňuje, že ak je potrebné, aby sa právny úkon urobil v písomnej forme, musí sa aj plnomocnenstvo udeliť písomne. Podľa jeho názoru je však zrejmé, že doslovným výkladom tejto právnej normy nie je možné dospieť k záveru o jej sankcionovaní neplatnosťou

v prípade nezachovania písomnej formy. Hoci splnomocnenie má mať v určitých veciach písomnú formu, jej nezachovanie nespôsobuje neplatnosť udeleného splnomocnenia. Tobôž nie, keď sa toho nedomáhal ani príkazca ani žalobkyňa. K tomu poukazuje na rozhodnutie R 26/56. V zmluve je uvedené, že žalovaný koná nie vo vlastnom mene, ale v mene jeho matky, pričom zachovanie písomnej formy nemá následok neplatnosť právneho úkonu. Odvolateľ ďalej uvádza, že súd prvej inštancie sa mylí v tom, že na splnomocnení, ktoré predložil, je nafotený podpis jeho matky. Pravda je však taká, že ide o fotokópiu vyhotovenú podľa pôvodného splnomocnenia. Namieta tiež, že sa súd nevysporiadal s úplným okruhom účastníkov konania. Podľa názoru odvolateľa účastníkom na strane žalobcu mal byť aj druh žalobkyne H. T., pretože išlo o peniaze, ktoré patrili do podielového spoluvlastníctva. Túto skutočnosť potvrdila žalobkyňa, vyplýva to aj zo zmluvy o čerpaní medziúveru. Na tom nič nemení to, či menovaný bol alebo nebol označený ako účastník zmluvy o budúcej kúpnej zmluve. Odvolateľ tiež namieta, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci sa postupom súdu sa odňala účastníkom možnosť konať pred súdom. Táto vada spočíva v tom, že súd prvej inštancie nespĺnil povinnosť vyplývajúcu z ust. § 118 ods. 2 O.s.p. V tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3MCdo 18/2010. Namieta aj výrok o trovách konania. Uvádza, že je invalidným dôchodcom a jeho sociálna situácia odôvodňuje iné rozhodnutie o trovách konania aj v prípade jeho neúspechu v konaní.

5. Žalobkyňa sa k odvolaniu nevyjadрила.

6. Dňa 1.7.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP), ktorý platí aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (§ 470 ods. 1). Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona, zostávajú zachované (§ 470 ods. 2 prvá veta).

7. Odvolateľ podal odvolanie za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.), preto krajský súd ako súd odvolací posudzoval odvolanie z hľadiska jeho prípustnosti a uplatnených odvolacích dôvodov podľa ustanovení predchádzajúceho procesného predpisu. Po zistení, že boli splnené podmienky prípustnosti odvolania, prejednal odvolací súd vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, pretože nebol daný dôvod na jeho nariadenie podľa § 385 ods. 1 CSP. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu uvedenom v § 379 a § 380 CSP spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne.

8. Odvolateľ namieta, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolací súd je toho názoru, že vo veci nie sú dané namietané odvolacie dôvody. Odvolacie námietky žalovaného sa týkajú nesprávneho právneho posúdenia veci v tom smere, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil obsah uzavretej zmluvy o budúcej zmluve tým, že jeho konanie, ktorým zmluvu podpísal považoval za konanie bez plnomocenstva v písomnej forme. Z toho súd prvej inštancie vyvodil, že došlo k neplatnému uzavretiu zmluvy. Odvolateľ sa s týmto právnym záverom nestotožňuje. Navyše namietal nedostatok aktívnej legitímácie na strane žalobkyne a skutočnosť, že sa súd prvej inštancie nezaoberal dôsledne jeho tvrdením, že mal uzavrieť príkaznú zmluvu.

9. Podľa § 50a ods. 1 OZ účastníci sa môžu písomne zaviazat', že do dohodnutej doby uzavrujú zmluvu; musia sa však pritom dohodnúť o jej podstatných náležitostiach.

10. Citované ustanovenie upravuje inštitút zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy (pactum de contrahendo), ktorej podstata spočíva v tom, že zmluvné strany sa písomne dohodnú na tom, že spolu do dohodnutej doby uzavrujú budúcu, resp. realizačnú zmluvu. Pritom sa musia dohodnúť na jej podstatných náležitostiach. Zákon bez výnimky vyžaduje dodržanie písomnej formy s tým, že nedostatok písomnej formy má za následok absolútnu neplatnosť zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy.

11. Podľa § 31 ods. 4 OZ, ak je potrebné, aby sa právny úkon urobil v písomnej forme, musí sa plnomocnenstvo udeliť písomne. Písomne sa musí plnomocnenstvo udeliť aj vtedy, ak sa netýka len určitého právneho úkonu.

12. V citovanom ustanovení Občiansky zákonník vyžaduje osobitnú písomnú formu pre plnomocnenstvo aj v prípade, ak právny úkon, ktorý má splnomocnenec vykonať musí byť v písomnej forme. Keďže

zmluva o budúcej zmluve, ako to odvolací súd skonštatoval, vyžaduje pre svoju platnosť písomnú formu, je nepochybné, že aj právny úkon udelenia plnomocenstva musí byť vykonaný v písomnej forme. Nedostatok písomnej formy spôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu udelenia plnomocenstva podľa § 40 ods. 1 OZ.

13. Odvolací súd konštatuje, že odvolateľ sa pokúsil vyargumentovať nedostatok právnej formy plnomocenstva tým, že so svojou matkou uzavrel príkaznú zmluvu, na uzavretie ktorej zákon písomnú formu nevyžaduje. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie v tom, že zo žiadneho dôkazu vykonaného v konaní nevyplýva, že by malo dôjsť medzi žalovaným a jeho neb. matkou k uzavretiu príkaznej zmluvy. Nenasvedčujú tomu ani okolnosti uzavretia zmluvy. Ide zjavne o účelovú obranu žalovaného, ktorú vzniesol až vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 31.8.2015. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že aj keby bola uzavretá príkazná zmluva, táto rieši iba vzťahy medzi príkazcom a príkazníkom a neupravuje spôsob konania voči tretím osobám, teda navonok. Ak má príkazník pre príkazcu vykonať právny úkon, môže tak urobiť iba na základe plnomocenstva (porovnaj rozhodnutie NS ČR sp.zn. 33Cdo 4385/2007 pri rovnakej právnej úprave). Odvolací súd rovnako sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že sú tu pochybnosti o pravosti plnomocenstva, ktorého fotokópiu žalovaný predložil v konaní, a to aj s ohľadom na svedeckú výpoveď svedkyne F. Q.. Nedôvodná je aj odvolacia námietka vo vzťahu k nedostatku aktívnej legitimácie. Tým, že súd posúdil nárok žalobkyne ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, je bez právneho významu, aký je pôvod finančných prostriedkov použitých ako preddavok na kúpnu cenu.

14. Právne posúdenie súdu prvej inštancie je takisto vecne správne. Následkom neplatnosti zmluvy je vznik povinnosti podľa § 457 OZ vrátiť druhému účastníkovi zmluvy všetko, čo kto podľa nej dostal. Žalobkyňa nepochybné na základe neplatnej zmluvy zaplatila žalovanému sumu 5.000,00 eur, ktorú je tento povinný ako bezdôvodné obohatenie vrátiť.

15. K procesnej námietke odvolateľa, že v konaní došlo k vade spočívajúcej v tom, že súd prvej inštancie nepostupoval podľa § 118 ods. 2 O.s.p. odvolací súd uvádza, že toto procesné pochybenie nemá za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Nie je možné uzavrieť, že by vydaný rozsudok bol prekvapivý. Žalovaný bol riadne oboznámený s právnou argumentáciou žalobkyne, ku ktorej mal možnosť sa v priebehu konania vyjadriť. Nedošlo tým k porušeniu zásady rovnosti zbraní, ktorá je súčasťou práva na spravodlivý proces.

16. Odvolací súd sa teda stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie a konštatuje jeho správnosť. Keďže je rozsudok súdu prvej inštancie vecne správny a to jednak vo výroku vo veci samej, rovnako aj vo výroku o trovách konania, odvolací súd ho potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP. Pokiaľ ide o trovy konania, žalovaný bol neúspešný a odvolací súd nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodnili nepriznanie trov žalobkyňi

17. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP s použitím § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní úspešná, avšak trovy odvolacieho konania jej preukázateľne nevznikli. Žalovaný v konaní úspešný nebol.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).